

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

Art. I. De Natura, & Varietate Procuratorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

TITVLVS XXXVIII.

De Procuratoribus.

Advocatis aded affines sunt Procuratores, ut istorum & illorum etiam generali appellatione utrique soleant comprehendi: & quandoque, in minoribus saltem tribunalibus, etiam munera confundi, ut notat Tholosanus *Syntag. Lib. 49. cap. 6. n. 5.*

ARTICVLVS I.

De Natura, & Varietate Procuratorum.

SUMMARIUM.

1. Ratio nominis & definitio Procuratoris.
2. Ejus differentia à negotiorum Gestore,
3. Tutore & Curatore:
4. Ab Advocato,
5. Et Defensore.
6. Est vel Judicialis vel Extrajudicialis:
7. Generalis aut Specialis:
8. In rem Alienam vel Suam datus:
9. Verus aut Falsus.

1. **P**rocurator, sic dictus; quod sit quasi pro alio curator, est, qui aliena negotia mandato Domini administrat, *l. i. ff. hic sive*, qui ab isto, rebus suis superesse per se ipsū nō valente aut non valente, constituitur, ut ipsius ne-

gotia, unum vel plura, aut etiam eorum universitatem, in aut extra iudicium, vel utrobique expedienda perficiendaque ministrat, Wesenbecius *in ff. ad hanc Rub. n. 2.* & Pirrhing *ad eandem Rub. n. 1.* Juxta quam definitionem Procurator, licet cum negotiorum Gestore, Tutore, Curatore, ac præsertim cum Advocato ac Defensore in aliquibus convenit, sic tamen munere spectatō, ab omnibus differt.

Et imprimis quidem à negotiorum Gestore; quia iste aliena negotia gerit sine mandato, *l. Si quis 2. ff. de Negor. gest.*

Dein à Tutore & Curatore; quod hi aliena negotia cum mandato quidem; sed non ipsius domini, ut Procurator gerunt; cum non à pupillis aut minoribus, quorum negotia gerunt; sed publicis legibus vel magistratus auctoritate vel defuncti testatoris ultimā voluntate admittunt, Wesenbecius *cit. n. 2.*

Præterea ab Advocato; præterquam enim, quod iste pro præsentē, Procurator pro absente postulet, Primò Advocatus esse debet Jurisperitus, imò ejus Doctorum iudiciō comprobatus, *l. Remissio 1. C. de Advocat. diversis iudicior. & l. 1. ff. de iur. iur. n. 3. §. 4. C. Rubr. seq.* non etiam Procurator; cum enim iste negotiū solam administrationem habeat, in eo diligentiā potius quàm scientiā desideratur, *cit. Wesenbec. n. 10.* quæ causa est, cur Advocatus officium censeatur publicum & honorabile.

bile, multisque privilegiis, gaudens, *l. Laudabile 3. C. de Advoc. divers. judicium*, & propterea ad id suscipiendum, qui in Advocatorum album relatus est, compelli invitus & sub pœna privationis officii possit, nisi iustâ causâ excusetur, *l. Providendum 7. C. de Postul.* Procuratoris autem munus magis onerosum & privatum reputetur, *l. Si quis 34. C. de Decurionib.* & propterea id suscipere invitus nemo cogatur, *l. Invidius 17. C. de Procurator.* Secundò, procurator alienas lites agendas vel negotia extrajudicialia gerenda in se suscipit: Advocatus autem alteri, causam suam agenti, patrocinium duntaxat ac defensionem præstat, jus & merita causæ exponendò: & propterea, si istius causam malè agat, ex prævaricatione, *l. 1. C. de Advocat. divers. jud.* & non ex mandato obligetur, sicut procurator: qui causam malè agens Mandati actione tenetur, *l. Si procuratorem 8. ff. Mandati & l. Si procurator 10. C. hic.* Tertio, ut alia omittam, Advocatus non fit dominus litis sive instantiæ, *l. 1. C. de Errorib. Advocat.* qualis tamen post illius contestationem procurator fit, *c. 1. in 6.*

Demum à Defensore; quòd iste solum reum sine mandato tueatur, *l. Servum 32. §. 2.* Procurator autem tam proactore quam pro reo, & non nisi cum mandato agat, *l. 1. ff. hic & §. Ex his itaque 5. Instit. Per quas person. cuique adquir.* Haunold. *Tom. 5. de J. & J. Tract. 2. n. 377.* & alii.

Porrò Procuratorum species multæ sunt: & primò quidem alius ad negotia, alius ad lites sive, ut alii loquuntur, alius Judicialis est & alius extrajudicialis: quorum ille ad lites in iudicio prosequendas: iste ad negotia extra illud petraclanda constituitur, *l. Servum 33. ff. junctâ Gloisâ V. Verum est & §. 1. ff. hic.*

Secundò, alius Generalis, qui ad

omnia negotia vel ad omnes lites: & alius Specialis, qui ad certum duntaxat negotium expediendum vel litem in iudicio prosequendam est constitutus, *l. 1. §. 1. ff. hic.* Et generalis quidem aliquando constituitur simpliciter, aliquando adjectâ in mandato procuratorio clausulâ *Cum libera*, hoc est, plena & libera potestate agendi vel gerendi omnia, quæ in causâ vel negotio agere dominus potest, *l. Procurator 58. & 63. ff. hic:* quorum prior ea tantum, quæ facillè corumpuntur & nequeunt servari: posterior verò etiam alias res mobiles, imò etiam immobiles vendere, permutare aut aliis modis, exceptâ donatione, alienare potest, *l. cit.*

Tertio, Procurator alius in rem Alienam, alius in Suam dicitur constitutus: quorum quidem uterque negotium & causam alienam: ille tamen ut plerumque solet, in ipsius constituentis sive domini: iste verò in commodum & utilitatem propriam gerit, *l. Servum cit. §. fin.* quòd dominus ipsi procuratori v.g. pater filio vel alteri personæ cesserit jura & actiones sibi competentes; ut eas mandatò quidem & nomine constituentis, sed in commodum & utilitatem propriam valeat exercere, Glossa magna in *c. 1. cit.* Sed à verò non multum aberrabit, si quis hunc propriè dictum procuratorem esse inficietur; cum, ultimò saltem effectu spectatò, propriam potius quam alienam causam agere videatur, *l. Quia absente 4. l. Qui stipendia 9. C. hic, ut in c. 1. cit. cum Anchorano n. 4. Lainan n. 3. & Pirrhing ad hanc Rubr. n. 6. V. Quarto, in fine observant.*

Quartò, Procurator alius Verus est, qui legitimus: alius Falsus, qui vel omnino nullum, vel non sufficiens, aut ad negotium gerendum impertinens, vel revocatum, vel aliò modò extinctum

D d d d 2 manda

mandatum habet, *l. Licet 4. C. hic, Wenbec. ff. ad hanc Rubric. n. 3.*

ARTICULUS II.

De personis, quæ Procuratores constituere & constitui possunt.

SUMMARIUM.

10. Procuratorem dare possunt, qui non prohibentur.
11. Prohibentur Servus ad lites,
12. Filiusfamilias, Pupillus, Minor,
13. Tutor, Curator, Syndicus, Caprivus,
14. Excommunicatus & Religiosus.
15. Prælatu eum constituere solus potest:
16. Nisi causa ardua,
17. Vel Procuratoris Generalis sit.
18. Eum dare quis non cogitur:
19. Nisi diu aut perpetuo sit impeditus,
20. Vel causa exigat celeritatem,
21. Aut ipse sit persona illustris.
22. Procurator invitus nemo est.
23. Varii esse nequeunt volentes:
24. Religiosus certis tantum casibus esse potest.

10. **R**egula generalis est, Procuratores constituere & constitui posse omnes, qui specialiter non prohibentur; quia Edictum de procuratoribus, respectu personarum tam constituentium quam constituendarum, Prohibitorium; ac proinde de re generaliter omnibus permessa, & certis tantum personis prohibita, est *c. 1. junctâ Gloſâ V. Reputari & l. Murus 43. §. 1. V. Edictum ff. hic*; Edictum enim, quod probè notandum, Permis-

forium aut Prohibitorium nuncupatur non ex eo, quod generaliter: sed ex eo, quod specialiter permittendò vel prohibendò edicit: & propterea, quod de re vel materia, generaliter prohibita, specialibus autem casibus permessa, est, ut Edictum sive præceptum Ecclesiasticum de abstinentia ab opere servili Pests ac Dominicis, & ab esu carniùm consuetis Jejuniorum & Veneris ac Sabbathi diebus generaliter omnes, specialibus dimittant Personis aut casibus exceptis obligari, permissorium. Contrâ Edictum sive Ordinatio Ecclesiastica, ad conjugandum vel Religiosum statum, ad conjugandum Christianos generaliter, certis tantum personis & casibus exceptis, admittens, licet propositum de Procuratoribus, Prohibitorium, non Permissorium est, Gloſſa *V. Reputari cit. Hostien. in Summa hic n. 8. & Menochius de Præsump. lib. 6. præf. 16. à n. 2.*

Prohibentur autem Procuratorem constituere, primò ad lites Servus, *l. Servum 33. pr. ff. hic*: sicut per seipsum agere non permittitur, *l. Servus 6. C. de Re judic. Ad lites*, inquam, quia ad negotia pecuniaria gerenda: imò cum de statu litigat, ad actiones etiam exercendas, procuratorem dare permittitur *pr. cit. & §. 1.*

Secundò, ad eandem procuratorem constituere nequit Filiusfamilias, exceptis casibus, quibus agere ipse potest, *l. Filiusfamilias 8. pr. ff. hic.*

Tertiò, Pupillus & Minor, cum autoritate Tutoris vel Curatoris possint, *l. Neque 11. C. hic* sine illis tamen procuratorem constituere nequeant ad lites, *arg. l. Nemo 54. ff. de R. L. Ad negotia tamen minor, curatorem non habens; procuratorem dare potest, l. Murus cit. Quin, si ab eo ad litem litatus pro ipso sententiam obtineat, illa*